

การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่
ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1*

MANAGEMENT OF VOCATIONAL EDUCATION TO CREATE A MODERN LEARNING
SOCIETY IN SOUTHERN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTE: REGION 1

¹สุธาสนี คงทอง Suthasinee Kongthong ²เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต Sowwanee Sikkhabandit

³ปัญญา ธีระวิทยเลิศ Panya Theerawitthayalert

^{1,2}มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand

³มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม Chandrakasem Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Eve.kongthong@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 โดยมีวิธีการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน 1 สภาพปัจจุบันความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการวิทยาลัย รองผู้อำนวยการวิทยาลัย หัวหน้าฝ่ายงาน และหัวหน้าแผนก จำนวน 223 คน ขั้นตอน 2 สร้างและตรวจสอบรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 5 คน และขั้นตอน 3 ทดลองใช้และประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ ด้วยแบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการและรอง ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 30 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า PNI และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 2 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 5 ด้าน ได้แก่ การคิดเชิงระบบ พลวัตการเรียนรู้ การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร 2) กระบวนการการบริหาร 4 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำปฏิบัติ การควบคุม และผลการประเมินความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบฯ ไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารจัดการ, สังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่, สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

*Received: March 29, 2024, Revised: April 26, 2024, Accepted: April 26, 2024.

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดัชนีพนธ์เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

Abstract

This research article aimed to study the management of vocational education in order to create a modern learning society in the Southern Vocational Education Institute: region 1, with a research method of 3 steps: Step 1: Current conditions, necessary needs, and guidelines for the management of vocational education to create a modern learning society in Southern Vocational Education Institutions: region 1, using a questionnaire from a sample group of 223 college directors, college deputy director, head of department and head of division, Step 2: Create and check the form by in-depth interviews with 5 experts and step 3, trial and evaluation of the usefulness of the model with an evaluation form with a sample group of 30 college directors and deputy directors. Statistics used in data analysis were basic statistics such as percentage, mean, standard deviation, and PNI values. Moreover, qualitative data were analyzed by content analysis. The research results found that the vocational education management model to create a modern learning society in the Southern Vocational Education Institute: region 1, there were 2 components: 1) Vocational education management to create a modern learning society in southern vocational education institutions: region 1 had 5 aspects: systems thinking, learning dynamics, learning together as a team, knowledge management and transfer, use of technology and communication. 2) Management process in 4 aspects: planning, organization, implementation, and controlling. The result of evaluating the usefulness of implementing the model in overall was at a high level.

Keywords: Model, Management, Modern Learning Society, Southern Vocational Education Institute: Region 1

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy/Society: KBE/KBS) โดยอาศัยช่องทางในการผลิต การจัดเก็บ การแพร่กระจายและการเข้าถึงความรู้ เป็นปัจจัยหลักของการพัฒนาประเทศ เป็นเหตุให้ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลง และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มี

รายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ ซึ่งในระยะ 5 ปี จะยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้านมีคุณภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศน์ มีความสอดคล้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบต่อมิติอื่นๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพ การแข่งขันทั้งในภาคการผลิต และภาคบริการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งมีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมนำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ป่าไม้ และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 32 และ 34 ได้กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในฐานะที่เป็นองค์กรระดับชาติรับผิดชอบงานการศึกษาด้านวิชาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองและขาดการประสานในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมถึงการขาดเอกภาพในด้านนโยบาย และเป้าหมายรวมของประเทศในการพัฒนาศักยภาพของกำลังคนภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในระดับประเทศและภูมิภาค ถือได้ว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลกระทบต่อ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552) และแผนการศึกษาชาติระยะ 20 ปี (2560 - 2579) ที่เป็นการวางกรอบเป้าหมาย และทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบกับประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้” ซึ่งมาตรฐานการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 9 ประเด็นการประเมิน ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ การจัดการอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษาให้มีความรู้ มีทักษะ และการประยุกต์ใช้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับการศึกษา และมีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา สถานศึกษามีครูที่มีคุณวุฒิการศึกษาและจำนวนตามเกณฑ์ที่กำหนด ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบริหารจัดการทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมีความสำเร็จในการดำเนินการตามนโยบายสำคัญของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา และมาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรต่างๆ เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีการจัดทำนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงมีแนวนโยบายให้กับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คือ “การอาชีวศึกษากับการพัฒนาประเทศ” โดยกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาอย่างมาก อีกทั้งรัฐบาลก็มีนโยบายที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นผู้นำในเอเชียและสามารถแข่งขันได้ระดับโลก ด้วยการลงทุนด้านเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง ซึ่งต้องอาศัยกำลังคนที่มีสมรรถนะและทักษะการทำงานอย่างมีคุณภาพ การอาชีวศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงงานในสาขาต่างๆ ให้กับประเทศ เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่สามารถผลิตกำลังคนได้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2552) ดังนั้น การดำเนินงานของพัฒนาอาชีวศึกษาครบทุกด้านตามศักยภาพและความเหมาะสมภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ รวมทั้งมุ่งเน้นพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้น เพราะเป็นทักษะสำคัญในทุกสาขาอาชีพในยุคปัจจุบัน และฝึกฝนอาชีพในส่วนที่เป็นความต้องการเฉพาะในแต่ละสาขา ให้มีประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นตามความต้องการและความจำเป็นของภาคธุรกิจในแต่ละด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความรู้ ความสามารถเป็นผู้นำสูง คือ มีและใช้ความรู้ ความสามารถ/ทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำต้องได้รับการพัฒนาและการเสริมสร้างสมรรถนะครอบคลุมองค์ประกอบ 3 กลุ่ม คือ 1) ความรู้ (knowledge): ข้อมูล/สิ่งที่ถูกสั่งสม หรือความรู้เฉพาะด้านของผู้บริหาร 2) ทักษะ (skills): สิ่ง que ผู้บริหารกระทำได้ดี และฝึกปฏิบัติเป็นประจำจนเกิดความชำนาญ/ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะทักษะที่สำคัญ สำหรับการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 และ 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล (personal characteristics or attributes): บุคลิกลักษณะประจำตัวที่ติดตัวมา องค์ประกอบทั้งสามกลุ่มเป็นคุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้บริหารมีผลการบริหารงานสถานศึกษาที่ดีกว่าหรือสูงกว่ามาตรฐาน กล่าวคือ บุคลากรเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจชัดเจน มีทักษะและความสามารถในการประยุกต์ศาสตร์อย่างมีศิลป์ ส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานในระดับต้นและส่งผล/ช่วยสร้างความสำเร็จในระดับองค์กรของตนแน่นอน โดยปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยที่จะช่วยสร้างความสำเร็จให้แก่สถานศึกษานั้น ย่อมหนีไม่พ้นเรื่องของ การบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารหรือระดับความสามารถของผู้บริหาร เป็นความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษาในคุณลักษณะด้านความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) ลักษณะเฉพาะตัว (Attribute) พฤติกรรม (Behavior) ประกอบกันทำให้สามารถปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่างๆ ตามภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่ใฝ่ฝัน อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนยุคใหม่หรือในยุคการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาประเทศ ย่อมต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ความรู้ความสามารถของผู้บริหารองค์กรจึงต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้สอดคล้องกันด้วย (เรชา ชูสุวรรณ, 2550)

การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสำหรับประชากรเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศจึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนสถานศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียม และจัดให้มีระบบสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามี

ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันในการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบายที่ส่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มทั้งผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาที่เปิดช่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร้ขีดจำกัดเพื่อสร้างความเสมอภาคในการศึกษาเรียนรู้โดยไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เป็นสถาบันที่เกิดขึ้นตามมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 มาตรา 13 โดยการรวมสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในเขตจังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุงรวม 11 แห่ง ซึ่งวิทยาลัยต่างๆ ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มีภารกิจที่ไม่เหมือนกันทั้งหมดและสถาบันมีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การผลิตและพัฒนากำลังด้านวิชาชีพที่มีคุณภาพ การส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการวิชาชีพสู่สังคมชุมชน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารที่มีคุณภาพตาม การดำเนินการให้บรรลุผลตามภารกิจดังกล่าวจึงมีความจำเป็นในการบริหารจัดการที่ดีของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ซึ่งแต่ละวิทยาลัยอาจมีบริบทและภารกิจที่แตกต่างกัน ดังนั้น รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีรูปแบบเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการที่เหมาะสมเชื่อถือได้ และควรได้มาจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยในฐานะเป็นบุคลากรในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึงมีความสนใจทำการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 และจากการศึกษาข้อมูลในภาพรวมของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาอาจสืบเนื่องมาจากครูขาดความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลมีส่วนทำให้คุณภาพการศึกษาต่ำไปด้วย ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการที่ไม่เป็นระบบ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย รวมถึงทิศทางการบริหารจัดการของผู้บริหาร (วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาดิษฐ์, 2563) ดังที่ มัทนา วังนอมศักดิ์ (2550) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า คุณสมบัติของผู้นำในอนาคตควรประกอบด้วย 1) ทักษะใหม่ ผู้นำยุคใหม่ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลมีความเข้าใจผู้อื่นสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงได้ 2) ความร่วมมือผู้นำยุคใหม่ต้องสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ทั้งส่วนบุคคลและการทำงานเพื่อความคล่องตัวและความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกันทั้งภายในและระหว่างองค์กร 3) การปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น โครงสร้างองค์กรที่มีการส่งเสริมติดต่อสื่อสาร การประสานงาน และการทำงานร่วมกัน 4) ยึดหลักความยืดหยุ่น ยอมรับ และแสวงหาความท้าทาย 5) ใจกว้าง และปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ กล้ารับฟังความคิดเห็นหรือการทดลองทำสิ่งที่แตกต่างกันไม่ยึดติดกับแนวคิดหรือความรู้และความสามารถเดิมๆ 6) แสวงหาตัวอย่างศึกษาวิธีการทำงานของบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วมหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการแสวงหาแนวทางการบริหารจัดการรูปแบบใหม่ๆ และสอดคล้องกับสาขาวิชา ขอบข่าย (2561) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาและปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรมภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 ตามกรอบการประเมินแบบ

ชิป (CIPP Model) มี 4 ด้าน คือ 1) บริบทการอาชีวศึกษาช่วงอุตสาหกรรม 4.0 2) ปัจจัยป้อนคุณลักษณะผู้บริหาร 3) กระบวนการ และ 4) ผลผลิตความสำเร็จของการบริหาร นอกจากนั้นปัญหาที่เกิดจากจากระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีทรัพยากรจำกัด มีปัจจัยหลายอย่างที่ไม่สามารถควบคุมและเปลี่ยนแปลงได้ แต่ปัจจัยหนึ่งที่สามารถควบคุมและเปลี่ยนแปลงได้ คือ การเร่งพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลอย่างยั่งยืนในที่สุด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) และจากการศึกษาข้อมูลในภาพรวมของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งอยู่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาอาจสืบเนื่องมาจากครูขาดความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผล มีส่วนทำให้คุณภาพการศึกษาต่ำไปด้วย ปัญหาด้านการบริหารงานวิชาการที่ไม่เป็นระบบ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานทุกฝ่ายรวมถึงภาวะผู้นำของผู้บริหาร (วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก, 2563)

จากสาเหตุของปัญหาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในยุคใหม่ ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและความร่วมมือเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษาจึงสนใจทำวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มีขอบเขต ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ และเผยแพร่ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลนำมาใช้ในการจัดทำงานวิจัยนี้

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่

2. ศึกษาสภาพปัจจุบันความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 โดยการตอบแบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 11 คน 2) รองผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 44 คน 3) หัวหน้าฝ่ายงาน จำนวน 121 คน และ 4) หัวหน้าแผนกวิชาจำนวน 105 คน รวมทั้งสิ้น 281 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการวิทยาลัย 2) รองผู้อำนวยการวิทยาลัย 3) หัวหน้าฝ่ายงานของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 และ 4) หัวหน้าแผนกของวิทยาลัยในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ได้มาจากการใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 162 คน หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนของกลุ่มประชากรที่จะศึกษาทั้งหมดเทียบกับผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้ตาราง Krejcie & Morgan ที่ความคลาดเคลื่อน 5%

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การคิดเชิงระบบ 2) พลวัตการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และ 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร

3. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) โดยการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการวิทยาลัย จำนวน 4 คน ที่มีประสบการณ์การบริหารวิทยาลัย 5 ปีขึ้นไป ศิษยานุศิษย์ จำนวน 3 คน เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และอาจารย์มหาวิทยาลัยที่สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน รวมจำนวน 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ และตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

1. ยกร่างสร้างรูปแบบและตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 โดยนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ ในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อนำมาจัดทำเป็นกรอบในการยกร่างสร้างรูปแบบฯ และตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 และนำร่างรูปแบบฯ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม การใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจัดทำร่างสร้างรูปแบบฯ และตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

2. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่อง การสร้างรูปแบบฯ และตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) การคิดเชิงระบบ 2) พลวัตการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ และ 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร

2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์หาข้อสรุปรวม และจัดทำเป็นองค์ประกอบ

2.2 ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบฯ การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสม การใช้ภาษา และนำข้อเสนอแนะไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบฯ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. ตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 และยืนยันความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

ในการทดลองรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ผู้วิจัยดำเนินการโดยจะนำคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้บริหารของวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก จังหวัดจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นวิทยาลัยในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ระยะเวลาในการทดลองใช้ 1 ภาคการศึกษาของปีการศึกษา 2565 จากนั้น ผู้วิจัยจะดำเนินการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จากผู้ใช้ด้วยแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการของวิทยาลัยในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จำนวน 55 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยและรองผู้อำนวยการของวิทยาลัยในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ที่นำไปทดลองใช้

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การคิดเชิงระบบ 7 ตัวชี้วัด 2) พลวัตการเรียนรู้ 7 ตัวชี้วัด 3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 7 ตัวชี้วัด 4) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ 7 ตัวชี้วัด 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร 8 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 2 คือ กระบวนการบริหาร POLC ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 6 ตัวชี้วัด 2) การจัดองค์กร (Organizing) 5 ตัวชี้วัด 3) การนำปฏิบัติ (Leading) 5 ตัวชี้วัด 4) การควบคุมองค์กร (Controlling) 5 ตัวชี้วัด

ผลการทดลองและประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ในภาพรวม ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละด้าน พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ พลวัตการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.34), การวางแผน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.34), การควบคุม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.65), การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.32), การนำปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.39), การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.30), การคิดเชิงระบบ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.32), การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.31), การจัดการองค์กร ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.33)⁹ ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ในภาพรวม

รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1	ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1			
1. การคิดเชิงระบบ	4.16	0.32	มาก
2. พลวัตการเรียนรู้	4.33	0.34	มาก
3. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	4.20	0.30	มาก
4. การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้	4.15	0.31	มาก
5. การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร	4.22	0.32	มาก
องค์ประกอบที่ 2 คือ กระบวนการบริหาร POLC			
6. การวางแผน	4.30	0.34	มาก
7.การจัดการองค์กร	4.10	0.33	มาก
8. การนำปฏิบัติ	4.21	0.39	มาก
9. การควบคุม	4.27	0.65	มาก
รวม	4.21	0.12	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการคิดเชิงระบบ 2) ด้านพลวัตการเรียนรู้ 3) ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4) ด้านการจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร องค์ประกอบที่ 2 ได้แก่ กระบวนการบริหาร POLC ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำปฏิบัติ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำทางวิชาการมีภาวะผู้นำ (Leadership) และสร้างภาวะผู้นำให้เกิดทิศทางของการทำงาน กระตุ้นให้บุคลากรทำงานได้เต็มที่ตามความรู้ความสามารถ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา จัดสรรทีมงานตามความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ นอกจากนั้น ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูสร้างนวัตกรรมที่ทันสมัยและสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา

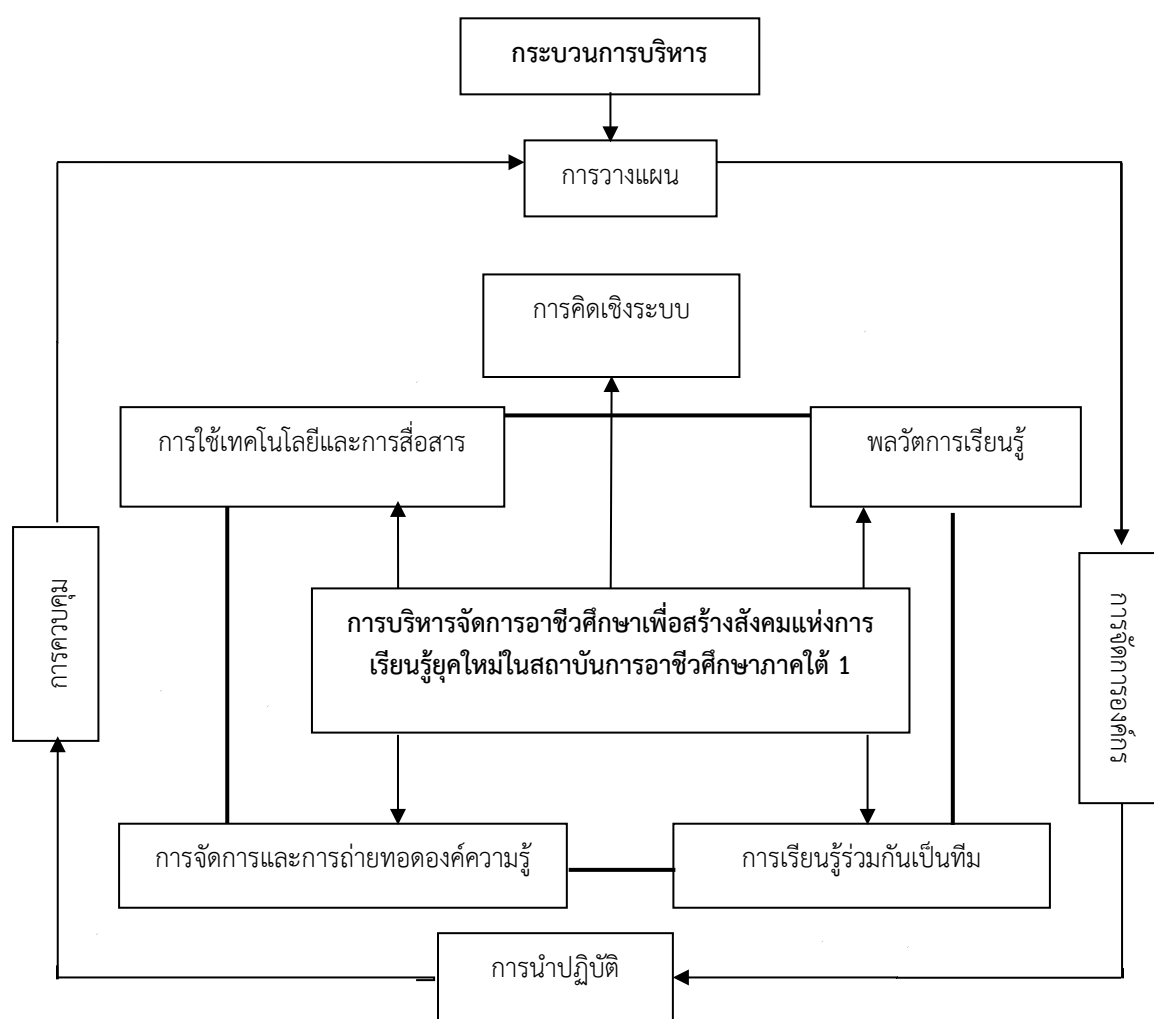
โดยผ่านกระบวนการปรึกษาหารือพูดคุยในประเด็นของการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญตา เจริญศรี (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีสภาพการณ์การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีวิถีคิดแบบองค์รวมวางแผนการทำงานได้ชัดเจนและเป็นระบบ มีความสนใจที่จะค้นหาความรู้ใหม่ๆ มีวิธีการเรียนรู้หลากหลาย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน มีการร่วมคิด ร่วมเรียนรู้และปฏิบัติงานร่วมกัน มีการแบ่งปันเพื่อพัฒนาการถ่ายทอดความรู้ และนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงาน และ 2) รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม มีองค์ประกอบของสังคมแห่งการเรียนรู้ 5 ประการ ได้แก่ (1) การคิดเชิงระบบ (2) พลวัตการเรียนรู้ (3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (4) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ (5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อสังคมแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากร การทำงานเป็นทีม วัฒนธรรมองค์กร การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีการเรียนรู้ และโครงสร้างองค์การ

ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 สรุปได้ว่า รูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการวางแผนการบริหารเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 อย่างเป็นระบบ มีการเชื่อมโยงกันที่เน้นการนำไปปฏิบัติได้จริง มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจน เพื่อขับเคลื่อนการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่ 3 ของงานประกันคุณภาพและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน และนำกระบวนการ POLC มาบูรณาการในการบริหารจัดการเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ ซึ่งหลักการบริหารแบบ POLC มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต และคณะ (2566) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) ระดับมัธยมศึกษา เชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษา ได้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) ประกอบด้วย (1) หลักสูตรภาษาอังกฤษ (2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (3) การวัดและประเมินผล (4) สื่อ นวัตกรรม/สารสนเทศ (5) การจัดแหล่งเรียนรู้ (6) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ 2) องค์ประกอบของระบบการบริหารจัดการความรู้ K-POLC ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การให้ความรู้ (Knowledge) การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) การควบคุม (Controlling) 3) องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ โครงการพัฒนาสมรรถนะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามกรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และมีความสอดคล้องกับพระมหาสิริวิวัฒนา สิริวัชรวรกุล, ณรงค์ พิมสาร และสิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต (2563) ที่ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในสังคมแห่งการเรียนรู้ จังหวัดนครนายก ในภาพรวมมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การคิดเชิงระบบ 2) พลวัตการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม 4) การจัดการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ 5) การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร และองค์ประกอบที่ 2 คือ กระบวนการบริหาร POLC ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำปฏิบัติ (Leading) 4) การควบคุมองค์กร (Controlling) สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่
ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหา ก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการนำรูปแบบไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูและบุคลากร นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทบทวนเพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน และบรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่

2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

ขวัญตา เจริญศรี (2562). รูปแบบสังคมแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครนครปฐม. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พระมหาสิริวัฒนา สิริวัชรวรกุล, ณรงค์ พิมพ์สาร และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2563). รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในสังคมแห่งการเรียนรู้ จังหวัดนครนายก. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7(2). 188-202.

มัทนา วิงณอมศักดิ์. (2550). รูปแบบแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เรชา ชูสุวรรณ. (2550). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของสมรรถนะบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนดิษฐ์. (2563). รายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนดิษฐ์. สุราษฎร์ธานี: วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนดิษฐ์.

- สาโรจน์ ขจรวันเตียว. (2561). กลยุทธ์การบริหารการประกันคุณภาพของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการ
บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค.
- สิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต และคณะ. (2566). รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแนวใหม่ตาม
กรอบอ้างอิงความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (CEFR) ระดับมัธยมศึกษา เชื่อมโยงกับการ
ประกันคุณภาพการศึกษา. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 10(3). 351-362.
- Keeves, Peter J. (1988). *Model and Model Building: Educational Research Methodology and
Measurement : An International Handbook*. Oxford: Pergamon Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.